

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ

РІК ХХІХ ЧИСЛО 281. ДЖЕРСІ СІТІ, Н. ДЖ., ВТОРОК, 4-го ЖОВТНЯ, 1921.

№ 281. JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, OCTOBER 4, 1921.

THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

МАЙНЕРСЬКІ ЮНІТІ ВІДКЛАДАЮТЬ ДОМАГАННЯ В СПРАВІ ЗАПЛАТИ

ІНДІАНОПОЛІС, 1 жовтня. — Конвенція майнерських юнітів Юнаїтд Майн Воркерс оф Америка ухвалила нові резолюції, щоб свої домагання щодо заплати відкотили до кінця марта наступного року, коли вийде теперішній контракт з виставленими копалями.

За таким відоможенем домагати промовляв передусім Лунс, президент юнітів, заявивши, що в той спосіб майнери не відкотять публічно умов свого контракту з копалями.

Теперішній контракт юніт Юнаїтд Майн Воркерс виходить дня 31 марта 1922 року.

ДЕПУТАТИ МАЙНЕРІВ ПОПІРАЮТЬ СТРАЙК.

З дискусії, яка розвивалася над внесенням Лунса, було видно, що майнери у великій числі стоять за страйком, як за способом вимочити відповідну заплату від виставлених копалень. На внесення впрезидентів юніт Морей постановлено домагатися поправлення контрактів, як обов'язуючий тепер контракт стратити свою обов'язкову силу з кінцем сілудного марта. Межи домаганнями майнерів є жадане 8-годинного дня праці і 5-денного тижня.

Описая делегати прийняли внесення секретаря і скарбника юніт, щоб зібрати серед членів півтора мільона доларів. Внесення прийнято мико свого, що в ньому не було нічого сказано на яку шль маєтись збирати фонди. В своїй справозданню сказав секретар-касир, що юніт має тепер усього 487,000 доларів в касі.

ВІДКЛИК В СПРАВІ АРЕШТОВАНИХ У ВЕСТ ВЕРДЖІНІ.

Конвенція рішила віднаести до президента Гардінга з відозвою оборонити 138 майнерів, арештованих і задержаних у в'язницях у Вест Верджинії від часу посланих поїздів в страйковий округ і в поїзтах Логен і Вілксонс. Президент юніт Дюа іменував зараз комітет, котрий має бути у президента Гардінга зараз з початком сілудного тижня. Лунс говорив, що на його муму декотрі в'язні у Вест Верджинії несправні свого життя. Делегати потрібні, щоб запобігти маскарі декотрих юнітних провідників. Навіть шерифи мали заохотити до в'язниці і кидати рішкі погрози проти арештованих.

„ПІДПИСМЦІ МУСЯТЬ ДАТИ РОБОТУ“

ВАШІНГТОН, 1 жовтня. — Торговельна палата Злучених Держав видала публічну відозву, в котрій каже, що на бизнесменах спочиває велика відповідальність за теперішню ситуацію в промислі і що вони мусять найти роботу для безробітних.

Торговельна палата закликає бизнесменів в кожній місцевості допомогти місцям властям в їх роботі комо найкращою організацією комітетів для шування роботи для безробітних. Відозва казавє безробітє справою, яко передусім кожде місто для себе мусять розв'язати. Місцеві бизнесмени через свою організацію і кождий з осіб повинні передусім зробити усе, що лежить в їх силі, щоб поправити ситуацію в своїм місті.

Рівночасно зі сею відозвою Гомперс, президент Американської Федерації Праці, видав відозву, в котрій говорить в подібний спосіб, як торговельна палата. Він також закликає бизнесменів, щоб вони передусім старались зарадити безробіттю.

СТРАЙК ПОРТОВИХ РОБІТНИКІВ.

НЮ ЙОРК, 2 жовтня. — Митнувальні суботи почався в нью-йоркській порті страйк портових робітників, членів юніт портових робітників. Інтервенцією Лонгшорен Асоціяшен.

Причиною страйку являється зниження робітничої плати. Страйк почався мико того, що більшість юніт, до котрих належить комо 35,000 робітників, рішила недавно прийняти знижку заплати. Число страйкарів вносить кілька тисяч, може навіть десять тисяч.

Юніт, очевидно, дуже невдоволено з цього „безправного“ страйку, і дема урядника кажує, що вони вийшуть/юнітних робітників заняті місце страйкарів.

МАЮТЬ ШУКАТИ ЗА ПРИЧИНАМИ БЕЗРОБІТТЯ.

ВАШІНГТОН, 1 жовтня. — Субкомітет конференції для безробітня у Вашингтоні мають свого тижня почати сягати над причинами, які викликали безробіття. Салцето має на ціл найти постійну зарплату на безробіття. Поняма конференція має збиратися наслід 10 жовтня і прийняти звіти субкомітетів і виробити одну програму і план для заведення постійної роботи в промислі і торговлі, якою наслідком бувають постійна робота для робітників.

ПАЛАТА ПОСЛІВ ПОЧИНАЄ СВОІ НАРАДИ В ПОНЕДІЛЮК.

ВАШІНГТОН, 3 жовтня. — Палата послів конгресу починає свій свої наради по шеститижневим феріях. Кажуть, що ситуація в палаті послів сильно змінилась, бо група конгресменів, представляючих рішкі округи, зв'язалася сильно, щоб не перестри рішкі законів на користь фермерів.

ЗЕЛІЗНИЧІ ЮНІТІ ЩЕ НЕ ЗНАЮТЬ ВИСЛІДУ ГОЛОСУВАННЯ В СПРАВІ СТРАЙКУ.

ШКАГО, 2 жовтня. — Конференція представителів шіснайдцять зелізничних юніт, що тепер відбувається в Грейт Нордерн Хотел, подає до відомо, що зелізничні юніт не зробилять в справі-страйку ніякого кроку через 10 жовтня а може навіть через довший час опісля, бо обчислене голосів членів юніт ледо чи буде покінчене до свого часу. Урядники закликають ті юніт, що голосували за страйком, щоб вони пождали з його починанням аж до свого напу, як голоси будуть почислені.

З поруху голосів, досі докінченого, виходить, що юніт трейніменів і юніт робітників по зелізничних верстатах голосували сильно за страйком.

СМЕРТЬ УКРАЇНЦІВ ЧЕРЕЗ АЛЬКОГОЛЬНЕ ЗАТРОСНЯ.

Як доносить газети з Сен Луїс, Мізурі, подають нещасну подію, котрої жертвою стало двоох Українців. Жертвами були Степан Савицький, котрий мав екаунт в Ілліноі, Заслоцький, котрий забавлявся з ним.

Кілька днів тому назад, під самим вечір, жена Савицького сідила перед домом свого мужа, як оба згадали переїхати попри ріку до сауну. За якийсь час до сауну увійшли двоох гоїтій, щоб напиться; за хвилину вийшли на двір, питаючись пані Савицької, хто їх обслужує. Вона відповіла, що в сауні є її муж, і увійшла до хати, щоб йому поглянути, що сталось з її мужем і його товаришом.

Заслоцький, держучись по руці „барів“, сказав її, що її муж находиться в сусідній коматі хорий. Як жена увійшла до другої коматі, вона застала мужа, лежачого на підлозі. Його зарав забрали до шпиталю, де показалося, що йому тріс череп. Від чого се сталося, не відомо; припускають, що він нагло засів і падаючи, розбив собі голову до якогось твердого предмету в коматі. Він помер в дві години опісля.

Відправивши шпитальний амбулянс зі своїм мужем, пані Савицька справилася до хати, але тут побачила Заслоцького, лежачого на хіднику коло хати, недалеко від криси, на котрої лежав до шпиталю. Його товариш спробував до лікарів спередити, що він хорий від алкогольного затроєння. Німакі лікарські аусуляла на нього не правдалися, і він помер також в дві години по смерті свого товариша; з котрим забавлявся.

Лікарі думають, що оба померли, напившись десз затроєного алкоголю, душо від часу заведення пробітки в такобого, що навіть який знаток алкоголю, як салунт не може розпізнати.

ПОДАВ ДО СУДУ 500 ГАЗЕТ!

Така гадка стріляла до голови бельгійському баронові Коле. Видав він процес 500 бельгійських і чужин часосісам, з окрема соціялістично-ую послові Колюван за це, що він і часосіси говорив, що Коле перерахував Німцям під час війни.

НАРОДНЕ ВІЧЕ В СІРАКЮЗ, Н. Я.

Подаємо до відомо усім, котрі не хотять ходити у польські ярми, що в неділю, дня 9-го жовтня с. р., відбується велике віче в Сіракуз, Н. Я., на котрім буде промовляти делегат галицького правительства Др. ДУКА МИШУГА.

Кожний, хто любить волю та свій рід, що бажає добра своїй вітчизні, — най приїде і послухає, як можемо помігти рідній стороні у тяжкій потребі.

Початок віча о год. 3-ій по-полудні. Віче відбувається в церковній галі при Wilbur Ave.

КОМІТЕТ.

Комітет.

КОРАБЕЛЬ В ПОРТІ В НЕБЕЗПЕЦІ ЧЕРЕЗ БУРЮ

По несподіваній осній спеці, що два дни тому нависла сіхдну частину Злучених Держав влада в ятвішню сполудня рівнож несподівана буря з громи, котра позривала дахи, вивиски, валила дахи, вбила кількох людей, задушила кілька домів, і загрожувала робити немалою шкоду населеній часті сестей Нью Йорк, в сесті Нью Джерсі і Пенсильванії. Буря загрожила поважною небезпечкою великому корабельній ліній Кунард. Сітні, який влісє запливав до нью-йоркського порту по своїй подорожі в Європу, як його нахмурила буря. Сей 20,000-тонний корабель мав на поклаті комо 1100 пасажирів. Всі вони вийшли на поклат мико тяжкої непогоди. З огляду на те, що корабель не мав великого ладунку у споді, а всі пасажирі, — арештано не великий тягар, — були на верху корабля, корабель виставив дуже з води, а через вітер став ним так сильно колісати, що кілька разів вже здавалося, що його нічо не може вратувати від перевернення. З другого боку грозила велика небезпечка задарення, якби так буря загнала корабель на причал, та це бок. Вратувався корабель лише завдяки присутності ума капітана, котрий дав приказ воею силою пари ллести на середній рішці Гудсона. Хоч тут була велика маса малих кораблів і судів, обсервант було, і хоч великий корабель мав тут заробити серед них великої біди, мико свого капітану рішав на се, бо нічого ризикну для великого корабля не було. Випливши на середній рішці, він зарав кавав спустити горі. Тоді корабель нічого не грозило.

ДІТИ МЕЖИ РАБІВНИКАМИ.

Детектив нью-йоркської поліції арештував на шкільній забаві мико підозріти міської школи на 117-й вулиці, двоох молодих школярів, з котрих одному 14 літ, а другому всего 10 літ, за те, що вони мали брати участь в кількох рабунках. Іх іх сід підозріти попала на дозвення третього школяра з той самої школи, 8-літнього сина купця, котрому батько дав 75 доларів готівкою, щоб він заїс матері, а котрого два арештовани тепер „доділи“, одрабували. Хлопчина лізнав іх в школу, іх відставлено до суду для малолітніх.

СТРАЙКОВІ ЗАВОРУШЕННЯ МЕЖИ БІЛИМИ І МУРИНАМИ.

ПЕРЛ РІВЕР, Н. Я., 30 вересня. — Отсе село, котре має усього 2,000 душ населення, було нині сценою поважних страйкових заворушень, котрі покінчилися тяжким покаліченням двоох страйкарів. Так як село не має своєї поліції, то нині уже стейтова поліція патрулює улицями села.

Заворушення вийшли зі страйку у підприємстві Декстер Фолдер Ко., найбільшій підприємстві в місті, в котрім працює може половина усього населення місцевості. Друге підприємство, Фергасон Констракшен Ко., будувало для нього якісь будови, при котрих завитих комо 50 місцевих робітників. Недавно вони вийшли на страйк, а контрактори спробували з південного стейту Нью Джерсі Муринів на страйковому. Вони приїхали цині в полудні і зарав станули на роботу.

Коли Мурини-страйкаркоми вертали ввечерю по роботі на мешкання, для них приготавлене, приїшло до білки межі нині. До білки приїшло десз білків попереджаючих оголово-ворів. Обі сторони були одержово сильні. В бішці вживали всего, що під руку попало: каміни, палок, тощо. Коли білка покінчилась, показалося, що двоох страйкарів було ранених. Іх відвезено до шпиталю, а двоох з них поважній, а другою зарав відравлено домів. Формана фабрики арештуваво зарав під закидом нападу, а описано випущено по зложенню кавші. Шліпй Перл Ривер односторонньо заявляється за страйкарями.

З АНГЛІ ДО КАНАДИ ЗА 4 ДНІ.

ЛОНДОН, 1 жовтня. — Канадійська торговельна палата в Лондоні повідомляє, що вказане виконено планів плавання між Англією і Канадою посліпних кораблів, опалюваних земним олієм.

Сі кораблі відбудуть 6 порогоу Атлантичний океаном протягом 4 днів. Для цього муровано шльма має бути зорядовано 8 кораблів по 50,000 тонн містоти.

ІТАЛІЯ ПОЗВОЛИЛА НА ПРИЗІД ДЕЛЕГАТА ЛУНАЧАРСЬКОГО.

РИМ, столиця Італії, 1 жовтня. — Посол Бакчі, секретар італійської соціялістичної партії, заявив сьогодні, що італійський премієр видав приязлі Луначарському, большевистичному делегатові з Москви, прибути до Італії на конвенцію італійської соціялістичної партії.

БЕЗДРОТНИЙ ТЕЛЕГРАФ (РАДІО) ДОВКРУГІ ЗЕМЛІ.

В Леорфія в Англії збудовано нову великашкву радіотелеграфну станцію, одну з котрих те мають получити розширені по цілій землі простори Бритійської імперії. Друга станція будеться в Каїро, а далі планує Англія, Калмдія, Сінгапур, Ганконг і Австралія. Рівночасно будуть введени уладжені станції до бездротних телеграфів, так, що буде можна говорити докруги цілої землі.

ЛІГА НАРОДІВ ПРИЯЛА ВНЕСЕННЯ В СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ

ЛОНДОН, 28 вересня. — Шеста комісія Ліги Народів прийняла з маленькими змінами канадійського делегата Догерті, абі рада Ліги звернула увагу конференції амбасадорів на нагачую потребу вирішення державного становища Східної Галичини.

ПОВСТАННЯ І АНАРХІЯ В ЗАХІДНИХ СТОРОНАХ РОСІЇ І УКРАЇНИ

НА УКРАЇНІ ПОВСТАННЯ МАЮТЬ НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИЗВОЛЬНИЙ ХАРАКТЕР.

РЕВАЛЬ, столиця Естонії, 1 жовтня. — В західних сторонах Росії в Україні зростає щораз до більша анархія. За причину сеї анархії подають голод в Росії і утечу населення знад Волги, а також занепад совєтської урядової машини і невдоволене серед комуністів і звороту Леніна до капіталізму.

Скрізь по західних сторонах Росії в Україні постають брудні банди, які ограбують зелізничні поїзди. Населення стає по стороні банд а проти „червоних військ“, що лише вказує, як „червоні війська“ і ще большевистично є зневажене в краях, де воно ще досі панує.

На Україні серед повстанців є національний рух. Большевики дуже залакались тим станом на західних окраїнах, і як усе, пробують ще ратуватись при допомозі пропаганди, наслід і розстрілювання людей.

Большевики годяться у своїй пропаганді, що анархія в західних окраїнах Росії в Україні сіє Борис Савінок (лідер московських угодливих соціялістів-революціонерів, котрий до недавня пробував в Польщі) і Семен Петлюра. Вони кажує, що Савінкова під помага Польща, а Петлюру Українці, котрі знова підпірають в Росії як на Україні юніт повстанців і вської анархії проти московського совєтського „ладу“.

КАВКАСЬКІ РЕПУБЛІКИ ПРОСЯТЬ ЛІГУ НАРОДІВ В ПОМОЧ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ НАТІЗНИКІВ.

ЖЕНЕВА, Швейцарія, 1 жовтня. — Чотири кавказські республіки: Азербайджан, Вірменія, Георгія (Грузія) і Північний Кавказ звернулись до Ліги Народів о поміч для втілення пунжи (москво-большевицьких) військ, котрі напали на їх краї. Вони заявляють, що всі чотири заключили між собою політичний та економічний союз.

КРАСНІ НАРКАЄ, ЩО ЗАГРАНИЧНІ КАПІТАЛІСТИ НЕ ХОТЯТЬ КОРИСТАТИ З БОЛЬШЕВИЦЬКИХ УСТУПОК

БЕРЛІН, 1 жовтня. — Тут пробуває генер Леона Крассін, большевистичний міністер торговлі. Кореспондентам сказав він, що большевики не будуть торговати з Америкою. За причину подає се, що американське правительство не хоче допустити большевистичних торговельних агентів до Америки (дійсною причиною є се, що большевики вже не мають грошей). Також кажує, що він вже не вийрається до Канади.

Далі наркає, що капіталісти не спіняться брати від большевистичних концесій в Росії на добування природних скарбів і на фабриках.

Він наркає, що американська нафтова компанія „Стендер Ойл Компені“ не хоче большевистичних концесій на нафтові в'язи в Баку на Кавказі, а хотіла тільки закупити добуту там нафту.

Вітак кажує, що заграничні капіталісти не хотять в Росії отворити фабрик, котря большевистичний уряд огадить, аби вони вели їх цілком на капіталістичний спосіб, а російські робітники готувати працювати дуже дешево.

Вкінці він зароває, що большевистичні в уступках до капіталістів підуть ще дальше ніж досі.

ДОРАДНИК ВІЛСОНА ЗА ВІДДАЧЕЮ ГОРІШНОГО ШЛЕСКА НІМЕЦЬКИМ.

БЕРЛІН, 1 жовтня. — Німецьке правительство запросило Давида Гантера Миллера, відомого американського міжнародного адвоката і дорадника державного департаменту за Вільсоновою адміністрації, а також і Вільсона вчасі мирової конференції в Парижі, щоб сказав свою гадку про те, кому має бути приділений Горішний Шлеск, чи Німецьким чи Польщі.

Д. Г. Миллер провірив усі застороги по Горішній Шлеск у версійському мировому договорі і стверджує, що з усіх засторог виходить, що по лібєстичні, який виває в користь Німецьким, Горішний Шлеск має припасти в цілості німецькій республіці.

Німецьке правительство предложило через зат по справу Горішнього Шлеска Лізі Народів, в змюму домагаться приділення Німецьким усього Горішнього Шлеска. В цьому звіті німецьке правительство пожується на опібно американського зв'язку, Давида Гантера Миллера.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1898.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 38 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3rd, authorized July 31, 1918.

Subscription rates table with columns for one year, six months, three months, and per capita rates.

Вашингтонський офіс редакції: 48 Montgomery, Tel. W. H. Conasa: 1888. Канада: 3 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДИПЛОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВИЦТВО ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ (ГАЛИЦЬКОЇ) РЕПУБЛІКИ У ВАШИНГТОНІ.

Відаді II-ий (фін.-торг.)

Вашингтон, дня 1 жовтня, 1921.

ОПОВІСТЬ.

Щоби дати можливість вгляду в фінансову господарку фінансово-торговельної місії як найширшим кругам українського громадянства в Америці з однієї сторони, з другої, покласти кінець неспівним сплетом польських та московських провокаторів щодо палатив подлинних членів місії і т. п., віднеслись ми до головних українських організацій, які підтримують Політичну Національну Оборону, з просьбою назначити своїх відпоручників для громадської контролю фінансового діяловства місії.

Отсим подаємо до загального відома, що таким громадсько-контрольними відпоручниками делеговані слідуочі особи:

- 1. Від Українського Народного Союзу: п. Семен Ядловський; 2. Від "Провидання": п. Іван Боросевич; 3. Від Укр. грешко-кат. Дієспів: о. сов. Л. Левницький; 4. Від Укр. грешко-правосл. Дієспів: о. адм. др. Микола Колачук.

Всі інші головні організації, які заявили за позачкою і підтримують, можуть назначити своїх делегатів, про що надіється нас повідомити.

ЗА ФІНАНСОВО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ ВІДДІЛ: Др. Березовський, Др. Мишуга.

ПЕРШІ ПРОПОЗИЦІЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ДЛЯ БЕЗРБІТТЯ.

Вашингтоська конференція для справи безробіття, котра збиралася була в понеділок, дня 26 вересня, щоби нарадитися над порадями в справі свого найбільшого суспільного нещастя під теперішню пору в Америці, уже покинула першу частину своєї роботи. Вона прийняла програму щодо скорого заратунку для безробітних, викладаючи уложення програми щодо постійного поратунку безробітних на друге засідання, яке поється за тиждень.

Завва що тимчасових средств признає наперед, що число безробітних вносить від 3,500,000 до 5,000,000 душ, та що збряджене безробіттю неможливе без рішучого і означеного організованія шлого краю.

Само заряджене число найбільше даючись відлучти безробіттю належить, на думку конференції, в обсях діяльності міських властей. В кожній міській мейор місті повинні як найкраще почати роботу в тім напрямі. Конференція при поручає організації надзвичайного комітету, який представляв би різні елементи суспільности, а котрого діла лежали би збирати до купи всі роботи для поратунку безробітних. Першим кроком такого комітету було би зібрати в одно єно роботу бур посередництва праці і списати в один список усіх людей, бажачих праці. Сей комітет далі повинен зібрати в одно єно роботу усіх заповомогих інституцій, що заратують від безробітних, так щоби усіх самих людей не ратували рішучо далі організації без свого відома. Бажаним питанням при організації такої бора посередництва праці являється вишукування відповісних людей до його ведення; се мусяли бути люди, які потрафлять зробити перегляд шлої громади і найті відповідати роботою для кожного безробітного. Роботу повинно давати передовсім тим, що постійно мешкають в даній місцевості. Роботодавці повинні давати першество робітникам, присланим бюрами посередництва праці, що стоять під зарядом начального міського бюро праці. Бюро повинно би певний протят час давати рахунок з числа осіб, котрим вони нашо роботою, щоби суспільність могла набрати поняття про діяльність бора. Бюро повинно поборовати збегранню і прощатю.

Далі говорить заява конференції про те, як приватні підприємства можуть допомагати безробітним. Приватні підприємства, готелі, фабрики, і т. д. повинні тепер зарядити всі ті роботи, котрих числення, репаратури, перебування, направи, тощо які звичайними роками робляться вноско, коли я ті роботи бувають більше.

Третій пункт відноситься до публичних інституцій. Єже міста повинні тепер власне почати будувати, направляти, перебувати свої школи, дороги, каналізація, і тим подібні публичні роботи і будинки. Конференція обчислила, що американські міста продали свого року роботою (затягнули довгий від населенія) на 700 мільонів доларів більше, як минулих років, — найбільша сума, яку колинебудь дістали міста. Вона повинна дати містам можливість почати роботу, які заповомогий безробітним.

Стейтські власті зі своєї сторони не повинні засилати справи. Вони повинні робити все, що злежить в їх силах, щоби помагати міським властям в їх діяльності, наглядаючи над їх діяльністю, надоявляючи їх до рухливости. Зрештою, стейтські власті можуть також починати тепер власне різні публичні роботи, як будують будинки, дороги, будують і пересувають публичних стовпів будинків, і т. д.

ГРЮКАЮТЬ ДВЕРМИ!

Нова хвиля чорного терору на Україні, — Жорстоке "викрачування" хлібних запасів. — Відповідь населення. — Заходи Петлюри й Вишняка.

Троцький колись фбмовився "критичним словом": — Може бути, що колинебудь ми й підемо. Але на прощанні ми так грюкаємо дверми, що від того цілий світ здрігнеться!

Слова ці вже не раз пригадувалися в різних нагод, та досі все показується, що то ще не було правдивим "грюканням", коли не вибиралося з зармовованої й "вкраденої" України. На сей раз справа виглядає серйозніше. "Грюкання" йде по Україні таке, що їх не можна уважати нічим іншим, як останніми передсмертними криками кривавого упрія-більшевизму.

Широка хвиля немилосердного чорного терору котиться тепер по Україні, не минаючи ні старого, ні нового. Україна бачила вже й гірше, і чорнової терор, але чороб подібного іншимущому вона ще не знавала.

Найбільше людських жертв дає поки що Київ. Тут перед кількама тижнями розстріляно мирного судюцю Цуцковика, професора колегія Галагана Динилеского, начальника почтково-телеграфічного округу Сосновського й учителя Федюка. Згодом викрито було "змову", яка мала на меті допомогти наступником на Київ повстанцям; розстріляно голову зєліничного комітету Летичівка, робітника-зєліничника Лєвашівку "та інших"; — а скільки їх було, отих "інших", і хто вони — то один Господь святий знає. Нині знов приходить коротка, але красномовна звістка: "чеч" викрила в Київі знову змову; 39 душ розстріляно!"

Друге місце в дісті большевищких звірств займають Катеринославні і Катеринославщина. У самім Катеринославі розстріляно членів укр. союда-платів Миколу Мєлєшка та Федора Сідєнка. Під час освяченої евакуації міста чекисти кинули в Дніпро 95 політичних в'язнів, які всі потонули. "Процєс десятків" — який нещодавно там відбувся, також скінчився розстрілом усіх обжалюваних, хоч двоє з них, як потім признавали самі судді, були цілком невинні.

На Катеринославщині переведено цілу низку арештів і розстрілів, переважно серед кооператорів та української молоді. В Олександрійському арештовано комитєт спілки української молодіжці, причім розстріляно членів спілки Нападєла, братів Дерєвських та ще кілька студентів — разом сім душ. Рівночасно зарештовано президію Олександрійської повітової спілки споживачів кооперативу і раду Олександрійського Союзубанк; всім арештованим закидалась "жовтобланкита котро-революція", "летурішництво", "аграризм", "український шовінізм", "аграризм". В мєновані за це розстріляно, тьох інших — Ягущєвського, Ковбасю й Чччу — засуджено до одного року каторжних робіт у Донецьких басейні, а одному пощастило втекти і сховатись у сєляні.

Власно може багато тут помогти своєю великою фінансовою силою. Коли додати до фондів, ухвалених стейтими на новий будинок, гроші, ухвалені федеральним конгрєсом, то вийде величезна сума кількадесят мільонів доларів. Якщо конгрєс поспішить, то він міг би навіть більше гроши на це шль.

Та найбільшою помочю для безробітних моголи стати, на думку конференції, будова приватних домів приватними будівельними підприємствами. Звученням Державам не достатє перетяк кілька мільонів доларів, котрих будованню задержано штучно по війні, через штучно підвищені ціни на будівельні матеріали. На думку сенатового комітету для відбудови краю всі будови, потрібні під теперішню пору, вимагали кільканих мільонів доларів. Збиравши усі грози, при тих будовах моголи заняти понад два мільони робітників. Щоби зарядити ліхови в будівельнім промислї, конференція перерішила стейтовим властям почати слїдства над причинами падіння в будованню, а потім старатись довести до знинчення ціи матеріалів, через коті будованне домів перервало.

Тяк виглядає тепер справа, які на думку конференції треба почати, щоби запобігти найбільше печучому безробіттю.

пши царських часів можуть тільки задрігати.

Поруч з цими загальними заходами вивається й заходї спеціальні, окремо для певних місцевостей. На Кубанї, напр., понов карних загонів, які грабують станції до нитки. Всі записи відбараються у козаків немилосердно. В Одєсі, вже й без того виснаженїй і висмоктанїй, було заряджено, "тижденні бізиди" й обшута для червоноармійців; при цїй нагодї козакські провідники у людности останні манаки, які ще не дезавувалися.

Окупаючи наслідки, можуть так лютувати лише в передісто баньського кінця. І дїсно, кінеш, видимо, наблизькається. З одного боку, прикоро його сама людність. "Бандитські нападї" на зібранї большевицькими харчові запаси стають все частішими; самі большевицькі жєреда падають, що за місяць серпень знищено 6 мільонів пудів хліба і збито до 200 харч. урядників. "Батько Махно" також орудував далї, сміючись зі всіх большевицьких повідомлень, нїби його забито, поранено, взято в полон; же недавно він, напад колом ст. Сорочанивката на поїзд, скинувши його під насип і розстріляв 40 совїтських дїячків-комуністів. Ціла Кубань є в руках "зелених"; вони недавно збудили кубанського больше-

вицького диктатора Яна Полуя та його брата Василя. Сподуєне міт подлинними містами є переване. Ціла Ставропольщина також охоплена повстанням, на чолі якого стоять старшини Кубанського й Терського козачих військ.

На подольсько-українській та на румунсько-українській кордонях починаються й більшє червоної військї операції. Тутотинь май взяли Прєсуркї і Камішевє Подільських. Добре узброєні партизанські віддїли завдячили у районї Тирасполя й Рибничї. Петлюра зі своїм штабом май вийти 14 вересня з Тарнова "за невідомим напрямом", очевидно до повстанців. Василь Вишняка — цей новий конкурент Петлюри — жава воякє військо й також вийняється на Україну. Большевицькі зі свого боку завели військовиї стан у місцевостях понад румунський кордоном; туди вийхав "сам" Троцький.

Нинішня ситуація буде на Україні рішаючою. Хай большевицькі "грюкають дверми", хай вони в своїй старожї лютї проливають нові стокї праведної української кровї й вивозять з України останнє її добро. Чим дужче вони шалють, тим ясїше показують, що бояться наступаючої над ними чорної хмари.

Великим і незаметним народним святом, назвали всі присутні, так містєві, як також замісєві гості, — віче, яке відбулось в недїлю дня 25 вересня в Вискусєт, Р. І. Колячєв і т. д. Інтересєс нашим народним рухом, тут, на імїграції, признають мусить, що зуваскєська українська громада, се одна з першочисленних великих груп, що хочутьєс колом і обряджати. Самї ж большевицькі офіційно підтверджують, що голод на Україні є, що тут потрібна допомога зовні, бо власних запасів не вистачає. При "європейському Центр. Фін. Комітетї" (ШІК) навіть утворено спеціальну комісію під проводом Петровського для допомоги голодуючим місцевостям Степової України. Факт голоду красномовно підтверджуєтєся й згаданими вище годливими розрухами, а також численними подлинними звістками. Досить згадати, що сам Члєніков прохав для України 17 мільонів пудів хліба в американських капіталїстах!

Не зважаючи на це, український невідає не дає спати московським комїсарам. Так, московське радіо від 10 вересня запевняє, що "Україна може дати 100 мільонів пудів хліба", а "Правда" пише: "невєржєя понад Волгою компенсуетєся прєгарним (!) урожаєм на "Україні". Щоб вийти цей "прегарний" урожай з України, мобілізовано ввєсє політичний апарат розмїснених на Україні червоноармійських частин і всі відкриті транспортні засобї. В голодуючих місцевостях Великоросїї набираютьє "добровольцї" для "харчової армії" на Україні. Ленінський "продналог" (харчовий податок) вивається з України з таким зав'язетєм, що податкові дїар-

ище не вистачає. Це не амерянське зазначає.

На естраду вийшли містєвї парламенто о. Мирон Залїтан і серед загальної тишини гомонять: "тоу така собі естрада, що обрєдую до рішучого краю. В коридорї поринають свої промови

ВЕЛИКЕ НАРОДНЕ СВАТО.

(Допов. з Вискусєт, Р. АА.)

Великим і незаметним народним святом, назвали всі присутні, так містєві, як також замісєві гості, — віче, яке відбулось в недїлю дня 25 вересня в Вискусєт, Р. І. Колячєв і т. д. Інтересєс нашим народним рухом, тут, на імїграції, признають мусить, що зуваскєська українська громада, се одна з першочисленних великих груп, що хочутьєс колом і обряджати. Самї ж большевицькі офіційно підтверджують, що голод на Україні є, що тут потрібна допомога зовні, бо власних запасів не вистачає. При "європейському Центр. Фін. Комітетї" (ШІК) навіть утворено спеціальну комісію під проводом Петровського для допомоги голодуючим місцевостям Степової України. Факт голоду красномовно підтверджуєтєся й згаданими вище годливими розрухами, а також численними подлинними звістками. Досить згадати, що сам Члєніков прохав для України 17 мільонів пудів хліба в американських капіталїстах!

Не зважаючи на це, український невідає не дає спати московським комїсарам. Так, московське радіо від 10 вересня запевняє, що "Україна може дати 100 мільонів пудів хліба", а "Правда" пише: "невєржєя понад Волгою компенсуетєся прєгарним (!) урожаєм на "Україні". Щоб вийти цей "прегарний" урожай з України, мобілізовано ввєсє політичний апарат розмїснених на Україні червоноармійських частин і всі відкриті транспортні засобї. В голодуючих місцевостях Великоросїї набираютьє "добровольцї" для "харчової армії" на Україні. Ленінський "продналог" (харчовий податок) вивається з України з таким зав'язетєм, що податкові дїар-

ище не вистачає. Це не амерянське зазначає.

На естраду вийшли містєвї парламенто о. Мирон Залїтан і серед загальної тишини гомонять: "тоу така собі естрада, що обрєдую до рішучого краю. В коридорї поринають свої промови

CINWARD-ANCHOR advertisement with logo and text: Набїльшим, найкращим керманї в світі. Нївївельніша обшута для пасажирів. Місєві агєнтє є у всіх містах.

